

Obsah

Diktát z českého jazyka	1
Učivo	1
Výstupy dle RVP	2
Test všeobecného přehledu	3
Učivo	3
Přírodověda	3
Vlastivěda	3
Výtvarná výchova	5
Hudební výchova	5
Výstupy dle RVP	5

Diktát z českého jazyka

Diktát tvoří souvislý smysluplný text o délce cca 120 slov, 10 – 15 vět či souvětí. Text je nejprve přečten celý, pak po větných celcích a nakonec jednotlivé věty. Na konci je znovu přečten celý text. Čas vyhrazený na diktát je cca 20 minut + závěrečná kontrola (25 minut celkem). Psát je potřeba čitelně, na typu písma nezáleží, ale je nezbytné rozlišovat velká a malá písmena. Bodování: od maxima 25 bodů se odečítá 1 bod za každou hrubou chybu (v pravopisném jevu, který má žák umět) nebo za 3 drobné chyby; minimum je 0 bodů.

Ukázka diktátu je na webu školy: <http://www.arcig.cz/ukazka-prijimacich-testu>, případně ve školních ročenkách.

Požadavky na vědomosti a dovednosti, které mohou být ověřovány v rámci přijímací zkoušky na AG z českého jazyka, jsou

- ve shodě se specifikací didaktického testu pro osmiletá gymnázia Požadavky na uchazeče, který bude skládat jednotnou zkoušku z českého jazyka a literatury v rámci přijímacího řízení do prvního ročníku osmiletého gymnázia,
- formulovány v souvislosti s RVP ZV a zahrnují požadavky na vědomosti a dovednosti uchazeče v oblasti: jazyková výchova.

Uchazeč o vzdělávání v osmiletém gymnáziu prokáže osvojení následujících vědomostí a dovedností z pravidel českého pravopisu:

- ovládá lexikální pravopis;
- ovládá základy pravopisu morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých);
- ovládá základy pravopisu syntaktického (shoda přísudku s podmětem, psaní čárek v jednoduchých souvětích).

Učivo

- zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin

- slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- tvarosloví – slovní druhy, tvary slov
- skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)
- Konkrétněji pravopis:
 - souhláskové skupiny (i vzniklé při odvozování),
 - -bě, -pě, -vě, -mě,
 - i/y v kořenech i koncovkách,
 - předpony s-, z-, vz- a předložky s(e), z(e),
 - čárka v souvětí, oslovení,
 - základní poučení o psaní velkých písmen.

Výstupy dle RVP

ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí

ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Test všeobecného přehledu

Test se skládá z 25 otevřených otázek, na které je očekávána jednoduchá vlastní odpověď. (Např.: „V které části těla je mozek?“, nikoli „Popište život v Čechách za vlády Karla IV.“) Za každou správnou odpověď žák získává 1 bod, za špatnou či žádnou odpověď 0 bodů.

Otázky se vztahují především ke vzdělávacím oblastem Člověk a jeho svět a Umění a kultura dle Rámcového vzdělávacího programu pro ZŠ (RVP), konkrétně obory: Místo kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví, Hudební výchova, Výtvarná výchova. Učivo odpovídá RVP a vychází z učebnic pro 1. stupeň, hlavně pro předměty přírodověda a vlastivěda. Z každé níže uvedené skupiny bývá v testu 5 otázek.

Učivo

Přírodověda

- **převody jednotek** – převádí jednotky času, délky, hmotnosti
- **práce s daty** – čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u neznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy
- **ochrana přírody** – ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy
- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, etapy lidského života, životní potřeby člověka
- **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa; přenosné a nepřenosné nemoci, návykové látky, závislosti; první pomoc
- **vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období, rozmanitost podmínek života na Zemi
- **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě; vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život; podnebí a počasí
- globální problémy přírodního prostředí
- **nerosty, horniny, půda** – hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam

Vlastivěda

- **kapitoly z našich dějin:**
 - nejstarší osídlení naší vlasti, staré pověsti české (vyprávění a pravda)
 - Velkomoravská říše, počátky českého státu
 - České království 1212-1344, Karel IV. – Otec vlasti
 - Jan Hus, české země v době husitské

- život ve městech a na zámcích, nástup Habsburků
- české povstání proti Habsburkům, třicetiletá válka
- Marie Terezie a Josef II.
- národní obrození
- české země v roce 1848, česká kultura a společenský život v II. polovině 19. století
- hospodářský rozvoj v českých zemích
- vznik Rakouska-Uherska a život jeho obyvatelstva
- první světová válka a vznik Československa 1918
- Československo 1918-1939, život v ČSR mezi první a druhou světovou válkou
- Protektorát Čechy a Morava, odboj
- Československo 1945-1989
- Obnovení demokracie v Československu
- regionální památky
- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
 - významné památky Prahy
 - významné historické osobnosti spojené s křesťanskou tradicí a kulturou
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
 - významné památky jednotlivých krajů
 - charakteristiky stavebních slohů a příklady církevních staveb
 - kraje ČR
 - surovinové zdroje, zemědělství, výroba, služby a obchod
 - základy státního zřízení a politického systému ČR
 - státní správa a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU
- **mapy** obecně zeměpisné a tematické
- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
 - základní křesťanské pojmy
 - historie křesťanství v našich zemích
- **kultura** – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
 - křesťanské zvyky a tradice

- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
 - státní svátky
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj
 - Biblické příběhy

Výtvarná výchova

- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- významné české památky, stavební slohy
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj
- náměty obrazů
- **různé typy vizuálně obrazných vyjádření** – např. ilustrace textů, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
- nejznámější čeští umělci a jejich tvorba, především zaměřená na děti
- výtvarné techniky

Hudební výchova

- hudební rytmus
- zápis a čtení not
- základní hudební formy
- hudební nástroje, základní hudební výrazové prostředky
- vlastnosti tónů a vztahy mezi nimi
- důležité osobnosti dějin hudby a jejich dílo

Výstupy dle RVP

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času

M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek

ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik

ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

Učebnice např:

Přírodověda 4 (SPN), Přírodověda 5 (SPN), Vlastivěda 4 (SPN), Vlastivěda 5 (SPN);

Příroda 4 (Fraus),

Přírodověda 5 (Nová škola - DUHA), Vlastivěda 4 - Poznáváme naši vlast (Nová škola - DUHA), Vlastivěda 5 (Nová škola - DUHA) - České dějiny od pravěku do začátku novověku, Od začátku novověku po současnost, Česká republika jako součást Evropy

Obrazy ze starších českých dějin (Alter), Naše vlast (Alter),

Naše vlast (TAKTIK), Nejstarší české dějiny (TAKTIK),

Vlastivěda 4 - Poznáváme naši vlast (nns.cz), Vlastivěda 5 - Česká republika jako součást Evropy (nns.cz),

Vlastivěda 4 - Hlavní události nejstarších českých dějin (nns.cz)

Hudební výchova pro 4. ročník základní školy (SPN, 2010); Hudební výchova pro 5. ročník základní školy, (SPN, 2010)

Učebnice jsou zpracovány v souladu s RVP